

Russlands sårbarhet overfor EU/USA-sanksjoner og militære inngrep.

Vladimir Putins gjenoppbygging av den russiske makten, er delvis ødelagt av den økonomiske krigen som er iverksatt mot landet av USA og EU. Den vestlige aggresjonen, skriver professor James Petras, vil utfordre Russland til enten å fjerne oligarkene som landet har basert seg på så langt, eller dø.

James Petras er professor (emeritus) i sosiologi ved Binghamton Universitet i New York. Hans siste publikasjon er «Den arabiske opprøret og det imperialistiske motangrepet» (The Arabic Revolt and the Imperialist Counter Attac) (Clarity Press, mars 2011). Han er også hyppig bidragsyter på nettstedet Global Research. Denne artikkelen er hentet fra Voltaire Network.

Det USA/EU sponsete kuppet i Ukraina og landets adskillelse fra en stabil russisk handelspartner, til en knust økonomisk EU klient og en utskytingsrampe for NATO, er illustrasjoner på den farlige sårbarheten til den russiske økonomien og dermed staten. Det samme er de følgende økonomiske sanksjonene mot Russland, som følge av landets støtte til områdene med russisk etnisk majoritet i Donbasregionen og Krim. De vedvarende anstrengelsene for å øke Russlands nasjonale sikkerhet og økonomiske levedyktighet overfor disse utfordringene, krever en kritisk analyse av den politikken og de strukturene som har utviklet seg i post-Sovjet tiden.

Plyndring og privatisering

I løpet av de siste 25 årene har verdier for mange milliarder (tusen milliarder) dollar i form av offentlig eiendom i alle sektorer i den russiske økonomien, blitt ulovlig og tildels voldelig tilegnet av gangster-oligarker som har brukt væpnede bander til dette, særlig i overgangsperioden til kapitalisme.

Fra 1990 til 1999 døde over 6 millioner russere for tidlig som følge av det katastrofale sammenbruddet i økonomien; gjennomsnittsalderen for menn falt fra 67 år under Sovjetunionen til 55 år i Jeltsin-perioden. Russland BNP falt med 60% i denne perioden - en historisk førsteplass for et land som ikke er i krig. Som et resultat av Jeltsins voldelige maktovertakelse og bombingene av det russiske parlamentet, kunne regimet fortsette å «prioritere» privatiseringen av økonomien, selge ut energien, naturressursene, bankene, transport- og kommunikasjonssektorene til en tiendedel av deres faktiske verdi, til «gode forretningsvenner», mens pensjonister voldelig ble kastet ut av hjemmene sine av eiendomsspekulanter. De akademiske finanskonsulentene fra USA og EU ga råd til oligarkene og ministrene i regjeringen om de mest effektive markedsteknikkene for å plyndre økonomien, mens de skummet fløten gjennom betalinger og provisjoner - formuer ble skapt for de med de beste forbindelsene. Samtidig kollapset levestandarden. To tredjedeler av russiske husholdninger ble vesentlig fattigere, selvmordsraten ble mangedoblet, dødeligheten som følge av alkoholisme og stoffmisbruk, HIV og veneriske sykdommer kom helt ut av kontroll. Syfilis og tuberkulose steg til epidemiske størrelser - sykdommer som var helt under kontroll i Sovjetperioden kom tilbake som følge av stenging av klinikker og sykehus.

Naturligvis feiret respektable medier i vest plyndringen av Russland som en overgang til «frie valg og 2 markedsøkonomi». Det ble skrevet glødende artikler som omtalte den politiske makten og dominansen til gangster-oligarker som gjenspeilingen av fremveksten av et «liberalt demokrati». Den russiske staten ble på den måten omdannet fra en supermakt til et ynkelig klientregime gjennomsyret av vestlige etterretningsagenter og ute av stand til å regjere og håndheve avtaler og overenskomster med vestlige makter. USA og EU fortrenget raskt Russlands innflytelse i Øst-Europa og overtok tidligere statseide industrier, massemedia og finansinstitusjoner. Kommuniste og venstreorienterte og til og med nasjonalister ble fjernet og erstattet av lydige og underdanige «fri-marked» og pro-NATO politikere. USA og EU brøt alle signerte avtaler mellom Gorbatsjov og vesten: Øst-Europeiske regimer ble NATO-medlemmer. Vest-Tyskland annekterte DDR og militærbaser ble etablert helt opp mot Russlands grenser. Pro-NATO «tenketanker» ble etablert og kom i tillegg til etterretningsvirksomhet og anti-russisk propaganda. Hundrevis av NGO-er (*Non Government Organisasjoner, egentlig ofte et dekke for CIAs organiserte virksomhet*) etablert av USA, opererte innad i Russland som propaganda- og organiseringsinstrumenter for «underdanige» ny-liberale politikere. I det tidligere Sovjetiske Kaukasus og i fjerne Østen støttet vesten sekteriske separatistbevegelser og væpnete opprør, særlig i Tjetjenia; USA sponset diktatorer i Kaukasus og korruperte neo-liberalere som i Georgia. Den russiske staten var kolonisert og dens anerkjente leder, Boris Jeltsin, ofte i kanonfylla, ble stivet opp og manipulert til å underskrive dekreter som førte til ytterligere desintegrasjon av staten og samfunnet.

Jeltsin-tiåret huskes av det russiske folket som en katastrofe og av USA/EU, de russiske oligarkene og deres etterfølgere som en «gull-alder» for plyndring. For det overveiende flertallet i Russland var dette den mørke perioden, de mørke årene, da russisk vitenskap og kultur ble herjet med; toppvitenskapsfolk, kunstnere i verdensklasse og ingeniører sultet som følge av manglende lønn. Mange ble drevet til desparasjon, flukt og fattigdom. For USA, EU og oligarkene var dette perioden med «lett utbytte»: økonomisk, kulturell og intellektuell plyndring, milliard-dollar-formuer, politisk straffefrihet, hemningsløs kriminalitet og underkastelse av vestlige diktatorer. Avtaler med den russiske staten ble brutt før blekket var tørt. Dette var perioden med den USA-sentrerte unipolare verden, den «New World Order», hvor Washington kunne utøve innflytelse og invadere nasjonalistiske motstandere og russiske allierte uten straff.

Denne gullalderen uten utfordringer vedrørende verdensdominansen, ble den vestlige «standard» Russland ble vurdert ut fra etter Jeltsin. Ethvert politisk tiltak, både hjemme og ute som Putin har satt i verk i årene 2000-2014 er vurdert i Washington i samsvar med om det er avvikende eller det samme som i Jeltsinperioden, hvor en uten motstand kunne plyndre og manipulere.

Putinperioden: Statlig og økonomisk rekonstruksjon og fientlig motstand fra USA og EU.

Putins første oppgave var å stanse Russlands sammenbrudd, Russlands reise mot nullpunktet. Etter en viss tid bedret statsmakten og økonomien seg og begynte å få trekk av

orden og mindre lovløshet. Den begynte å vokse. Arbeidsmarkedet, lønner og levestandarden bedret seg. Levealderen begynte å stige. Handel, investeringer og finanstransaksjoner med vesten ble normalisert. Direkte plyndring ble straffeforfulgt. Russlands gjenoppbygging ble sett på av vesten med motstridende følelser. Mange lovlidige foretningsfolk ønsket velkommen gjenopprettingen av lov og orden og slutten på gangstervesenet; i motsetning til politikere i Washington, Brussel og «gribbe-kapitalistene» på Wall Street og i City of London. Disse fordømte ganske fort det de kalte Putins voksende autoritære styre og statsmakt, etter hvert som russiske myndigheter begynte å etterforske oligarkene for skattesvik, storskala hvitvasking, korrupsjonen av offetlig ansatte og til og med drap.

Putins økende makt falt sammen med det verdensomspennende handelsoppsvinget. Den utrolige prisstigningen på russisk gass og olje og metaller (2003-2013) tillot en høy vekstrate for russisk økonomi, samtidig som de begynte å øke reguleringen av økonomien og gjenoppbygge de militære styrkene. Putins suksess med å få slutt på de verste formene for plyndring av den russiske økonomien og re-etableringen av russisk suverenitet, gjorde han populær slik at han flere ganger ble gjenvalgt med et stort flertall. Etter hvert som Russland fjernet seg fra kvasi-satelitt politikken, både personer og praksis fra Jeltsin-tiden, førte det til at USA og EU satte i verk en mangesidig og langsiktig fiendtlig politisk strategi som hadde som mål å svekke Putin og gjeninnsette ettergivende, Jeltsinlignende nyliberalere. Russiske NGOer som var grunnlagt av USA-fond og opptrådte som frontorganisasjoner for CIA, organiserte masseprotester rettet mot folkevalgte. Vestligstøttede ultraliberalere politiske partier konkurrerte uten hell for nasjonale og offentlige posisjoner og verv. Det USA-grunnlagte Carnegie Senteret, en notorisk propagandamaskin, spydde ut ondsinnede pamfletter hvor det ble forsøkt å beskrive Putins demoniske og autoritære politikk, hans forfølgelse av dissident-oligarker og hans vending mot den gamle Sovjet-måten med kommando-økonomi.

Mens vesten søkte å få en vending tilbake mot «plyndringens gullalader» gjennom støtte til innenlandske politiske surrogater, gjennomførte de en aggressiv utenrikspolitikk som hadde som formål å fjerne Russlands allierte og handelspartnere, særlig i Midt-Østen. USA invaderte Irak, myrdet Saddam Hussein og Baathpartiets ledelse og etablerte en sekterisk marionettregjering. Derigjennom fjernet de Russlands viktigste sekulære-nasjonalistiske allierte i regionen. USA satte i verk sanksjoner overfor Iran, en sentral og viktig handelspartner til Russland i regionen. USA og EU støttet et storskala væpnet inngrep for å styrte president Bashaar Assad i Syria, nok en russisk alliert, for å frata dem en flåtebase i Middelhavet. USA bombet Libya, en sentral oljeprodusent og handelspartner for Russland (og Kina) i håp om å få etablert et provestlig regime der.

Det Georgiske regimet ble ansporet av USA til å invadere et russisk protektorat, Sør-Ossetia i 2008, hvor det ble drept mange russiske grensevakter og hundrevis sivilister. Dette ble stoppet av et voldsomt russisk motangrep.

I 2014 gikk vesten til motoffensiv for å innringe, isolere og undergrave enhver mulighet for en uavhengig russisk stat. USA finansierte et sivil-militærkupp, styrtet det valgte regimet til

Viktor Janukovitsj som hadde gått imot EU-tilknytning og NATO-tilhørighet. Washington etablerte et marionettregime som var gjennomgripende fiendtlig overfor Russland og etniske russisk-ukrainske borgere. Russisk motstand mot kuppet og støtte til prodemokratiske føderalister i sørøst og på Krim ble brukt som et påskudd for vestlige sanksjoner med mål å underminere Russlands olje-, bank- og produksjonssektorer, for å knekke landets økonomi.

Imperiets strategier i Washington og Brussel brøt alle tidligere avtaler med Putinadministrasjonen og forsøkte å snu Putins allierte oligarker mot den russiske presidenten ved å true deres økonomiske interesser og verdier i vesten (særlig hvitvaskede bankinnskudd og eiendommer). Russiske statsoljeselskap som hadde avtaler med Chevron, Exxon og Total, ble med et slag utestengt fra det vestlige kapitalmarkedet. Den samlede virkningen av denne ti år lange offensiven som kulminerte med den nåværende bølgen av alvorlige sanksjoner, skulle forårsake ressesjon i Russland og undergrave valutaen (rubelen er svekket med 24 % i 2014), drive opp kostnadene til import og dermed ramme forbrukerne. Russisk industri er avhengig av importerte deler og utstyr. På samme måte er oljeselskapene avhengig av import hvis de skal utnytte reservene i Arktis. Disse skulle få svi som følge av Putins ulydighet.

Til tross for den kortsiktige suksessen av EU/USA krigen mot den russiske økonomien har Putinadministrasjonen forblitt svært populær blandt russiske velgere. Meningsmålingene har gitt hans politikk en oppslutning på over 80%. Dette har forvist Putins pro-vestlige opposisjon til historiens skraphaug. Til tross for dette har den vestlige sanksjonspolitikken og den aggressive militære innsirklingen fra NATO eksponert Moskvas sårbarhet.

Russisk sårbarhet: grensene for Putins restaurering av russisk suverenitet.

I kjølvannet av de vestlige og russiske oligarkenes plyndring av russisk økonomi og den ukontrollerte nedbyggingen av det russiske samfunnet, fulgte Putin en sammensatt strategi.

Først prøvde han å skille mellom politiske og økonomiske oligarker: de siste var de som var villige til å samarbeide med regjeringen for å gjenoppbygge økonomien og villige til å begrense sine aktiviteter og forholde seg til de generøse retningslinjene som ble foreslått av president Putin. De fikk beholde sin store økonomiske makt og sine fortjenester, men ikke politisk makt. Til gjengjeld lot Putin dem beholde deres tvilsomt tilegnede forretningsimperier. Dette i motsetning til de oligarkene som ville ha politisk makt og finansierte Jeltsin-periodens politikere. Noen av disse ble fratatt sine formuer og andre ble rettsforfulgt for økonomiske forbrytelser, fra hvitvasking av penger, skatteundragelser, svindel og ulovlige pengeoverføringer til utlandet helt til betaling for drap av sine rivaler.

Deretter var strategien å utvide det russiske samarbeidet med vestlige stater og økonomier, men på basis av gjensidig og ikke ensidig markedsutveksling, som var det vestlige land hadde foretrukket slik det skjedde russiske ressurser i Jeltsinperioden. Putin forsøkte å sikre større politisk-militær integrasjon med USA og EU for å trygge Russlands grenser og inflytelsessfære. I siste instans åpnet Putin russiske militærbaser og forsyningslinjer for USA og EUs militære styrker, som var opptatt av invasjon og okkupasjon av Afghanistan,

og han opponerte ikke mot sanksjoner overfor Iran. Putin godtok også stilltiende den amerikanske okkupasjonen av Irak, til tross for Russlands langvarige økonomiske bånd overfor Bagdad. Han deltok på fem-makts omgåingen av Palestina-Israel fredsforhandlingene og protesterte ikke mot USAs ensidige støtte til Israel. Han ga til og med grønt lys for NATO-bombingen av Libya, fordi han naivt antok at det ville være en avgrenset oppgave - et «humanitært inngrep».

Som et resultat av Putins politiske og diplomatiske samrøre med Washington/NATO sin militære ekspansjon, blomstret den russiske handelen, investeringene og finanspolitikken i forhold til vesten. Russiske firma fikk lån i det vestlige kapitalmarkedet; utenlandske investorer flokket seg rundt det russiske aksjemarkedet og flernasjonale former for «joint venture». Store olje- og gassavtaler blomstret. Levestandarden steg til Sovjetnivået, forbruket steg voldsomt, arbeidsledigheten sank fra tosfifret til ensifret, lønner og avdrag ble betalt og forskningssentrene, universitetene, skolene og kulturinstitusjonene ble gradvis bedre.

Den tredje delen av Putins strategi var en styrking av statseiendommen (re-nasjonalisering), av den strategiske olje- og gassektoren. Gjennom direkte kjøp, gjennom finansielle revisjoner og konfiskering av verdier til gangster-oligarker, ble den russiske statens overtagelsen av olje- og gassektoren en suksesshistorie. Disse renasjonaliserte sektorene laget «joint ventures» med vestlige oljegiganter og var ledende for russisk eksport i en periode med stigende energietterspørsel. Med stigende oljepriser i Putinperioden opplevde Russland en importboom fra jordbruksvarer til luksus, juveler og biler. Putin forsterket velgerstøtten og ble ytterligere integrert i de vestlige markedene.

Putins strategi for ekspansjon og vekst var utelukkende rettet vestover mot USA og EU og ikke østover mot Asia/Kina eller sørover mot Latin-Amerika.

Med fokus vestover, begynte Putins opprinnelige taktiske suksess å vise Russlands strategiske sårbarhet. De første tegnene var tydelig gjennom den vestlige støtten til de korrupte oligarkenes anti-Putin kampanje og mediernes demonisering av det russiske juridiske systemet som forfulgte og dømte gangsteroligarker, som Mikhail Khodorovsky. Det neste tegnet var vestens finansielle og politiske støtte til Jeltsinperiodens neoliberale som kjempet mot Putins Forente Russland Parti og dets kandidater... Det ble klart at Putins anstrengelser for å restaurere russisk suverenitet var i konflikt med vestens planer om å opprettholde Russland som en vasall-stat. Vesten fremholdt de gyldne årene i Jeltsinperioden med plyndring, som motstykke til Putin-perioden for et uavhengig og dynamisk Russland - ved at de konstant knyttet den russiske presidenten sammen med den dysfunksjonelle Sovjetperioden og KGB.

I 2010 oppmuntret USA sin klient, president Saakashvili i Georgia, til å invadere det russiske protektoratet i Sør-Ossetia. Dette var den førte store indikasjonen på at Putins tilpassing til vesten var kontraproduktiv. Russlands territoriale grense, landets allierte og inflytelsessfærer ble angrepsmål for vesten. USA og EU fordømte Russlands defensive

respons selv etter at Moskva hadde trukket tilbake troppene fra Georgia etter å ha gitt motparten en grundig omgang bank.

Georgia var en militær generalprøve; et av flere vestlige planlagte og finansierte kupp - noen omskrevet som «regnbuerevolusjoner», andre som NATOs «humanitære intervensjoner». Jugoslavia på Balkan ble fragmentert gjennom NATO-bombing og Ukraina hadde flere regnbueopprør før den aktuelle blodige «borgerkrigen». Washington og Brussel tolket Putins rekke av forsonlige tiltak som uttrykk for svakhet og følte seg derfor fri til å gripe til ytterligere tiltak langs Russlands grenser og slå ut regimer som var vennlige overfor Russland.

Frem mot midten av det andre tiåret i det nye århundre, gjorde USA og EU den strategiske beslutningen om å svekke Russlands sikkerhet og landets økonomiske suverenitet: Ta kontroll over Ukraina, fjerne Russland fra sin flåtebase i Svartehavet på Krim, omgjøre Ukraina til en avansert NATO-utpost og kutte Øst-Ukrainas økonomiske bånd til Russland - særlig det Russiske markedet for den strategisk viktige ukrainske våpenindustrien. Kuppet ble finansiert i vesten og ytterliggående høyre-grupper og nynazister var sjokk-tropper. Kiev-juntaen organiserte en erobringsskrig som var rettet mot - og for å få fjernet - de pro-demokratiske kreftene i den sørøstlige Donbass-regionen, med sin overveiende etnisk russiske majoritet og sitt tungindustrielle bånd til Russland.

Da Putin endelig forstod den åpenbare faren for Russlands nasjonale sikkerhet, reagerte hans regjering ved å annektere Krim etter en folkeavstemming og begynte å sørge for forsyninger til de omringete anti-Kiev føderalistene i Øst-Ukraina. Vesten utnyttet den russiske økonomiens sårbarhet, som var reusltatet av Putins utviklingsmodell, og satte ut i livet omfattende økonomiske sanksjoner som hadde som hensikt å knekke Russlands økonomi.

Vestlige sanksjoner, Russisk svakhet: Nytenkning om Putins strategiske tilnærming.

Vestens aggressive militarisme og sanksjonene mot Russland avdekket en rekke alvorlige svakheter ved Putins økonomiske og politiske strategi. Av disse var (1) hans avhengighet av vestorienterte «økonomiske oligarker» for å fremme sin strategi for russisk økonomisk vekst; (2) hans akseptering av det meste av privatiseringen under Jeltsinperioden; (3) hans avgjørelse om å satse på handel med vesten og overse markedet i Kina; (4) hans strategiske satsing på gass- og olje-eksport istedet for å utvikle en mer variert økonomi; (5) hans avhengighet av sine allierte røver-baron oligarker uten erfaring i industriutvikling og egentlig uten finansielle ferdigheter, mager teknologisk ekspertise og ingen forståelse for markedsføring, altså at disse skulle gjenoppbygge og kjøre den ledende produksjonssektoren. I motsetning til kineserne hadde de russiske oligarkene vært totalt avhengige av de vestlige markedene, både innen finans og teknologi. De hadde gjort lite for å utvikle hjemmemarkedet. De hadde heller ikke implementert selvfinansiering ved å reinvestere fortjenestene eller å oppgradere produktiviteten gjennom russisk teknologi og forskning.

Stilt overfor de vestlige sanksjonene er Putins ledende oligark-allierte hans svakeste ledd, for å kunne få til en effektiv motreaksjon. De presser Putin for å få han til å gi etter for Washington, mens de trygler vestlige banker om å gjøre unntak for sanksjonene vedrørende egne midler og eiendommer. De prøver desperat å beskytte sine verdier i London og i Washington. Kort sagt prøver de alt de kan å få Putin til å kutte forbindelsene til frihetskjemperne i Sørøst-Ukraina og få en rask avtale med Kiev-juntaen.

Dette viser virkelig motsetningen i Putins strategi om samarbeid med oligarker, som på den ene siden har gått med på ikke å gå mot Putin innad i Russland, samtidig som de på den andre siden overfører enorme verdier til vestlige banker som blir investert i luksus og fast eiendom i London, Paris og på Manhattan. Dette skaper lojalitet til krefter utenfor Russland. I praksis er de tett forbundet til Russlands nåværende politiske fiender. Putins taktiske suksess i å surre oligarkene fast til sitt prosjekt med vekst gjennom stabilitet, snudde seg derfor til en strategisk svakhet når landet skulle forsvares mot ødeleggende økonomiske represalier.

Putins akseptering av Jeltsinperiodens privatiseringer ga en viss stabilitet på kort sikt, men snudde seg til en massiv kapitalflukt, heller enn å bli i landet for å investeres i prosjekter til å sikre større grad av selvforsyning. I dag er den russiske regjeringens evne til å mobilisere og å omdanne økonomien til en maskin for vekst og til å stå imot imperislistisk press mye svakere enn om den hadde vært under større statlig kontroll. Putin vil ha problemer med å overbevise private eiere til viktige russiske industriforetak til å ofre seg - de er for vant til at de får fordeler, subsidier og regjeringskontrakter. Videre, på den motsatte siden, etter hvert som det ble et økende press i vesten om nedbetaling av gjeld og samtidig som nye kreditter ble nektet, ble den private eliten truet med konkurs eller produksjonskutt og oppsigelser.

De voksende militære trusler langs Russlands grenser, linjen med brutte løfter vedrørende innlemmelsen i NATO for Øst-Europeiske stater og bombingene og ødeleggelsen av Jugoslavia på 1990-tallet, skulle ha lært Putin at ingen ensidige innrømmelser ville være tilstrekkelige for å vinne vesten som en likeverdig partner. Washington og Brussel var urokkelig i sin strategi for innsirkling og opprettholdelse av Russland som en «klientstat».

I stedet for å vende seg vestover og tilby støtte til USA/NATO-krigene, hadde Russland vært i en langt gunstigere posisjon til å motstå sanksjoner og vedvarende militære trusler hvis landet hadde spredt og orientert økonomien mot de asiatiske markedene. Særlig Kina, med sin dynamisk økonomiske vekst og ekspanderende hjemmemarked, investeringskapasitet og voksende tekniske ekspertise, ville gitt strategiske fordeler. Kinas utenrikspolitikk har ikke vært ledsaget av kriger og invasjoner av Russlands allierte og inngrep langs Russlands grenser. Ettersom Russland nå endelig har vendt seg for å knytte tettere bånd med Asia som følge av de voksende NATO-truslene, må det likevel sies at mye tid og muligheter er tapt i løpet av de siste 15 årene. Det vi ta et nytt tiår til å reorientere Russlands økonomi, mens de viktigste industriene fortsatt kontrolleres av middelmådige oligarker og kleptokrater, et etterslep fra Jeltsinperioden.

Med stengingen av de vestlige markedene, måtte Putin vende seg mot Kina, andre asiatiske nasjoner og Latinamerika for å finne nye økonomiske markeder og partnere. Men hans vekst-strategi er fremdeles avhengig av olje- og gass- eksport, og de fleste av Russlands private «foretningsledere» er ikke egentlig virkelige forretningsentreprenører. De er derfor ute av stand til å utvikle nye konkurranseprodukter som kan forbedre russisk teknologi og finne frem til nye lønnsomme markeder. Denne generasjonen av russiske forretningsledere bygget ikke sine økonomiske «kongedømmer» eller konglomerater fra bunnen - de tok og de plyndret verdiene fra offentlig sektor og de forøkte sine formuer gjennom statskontrakter og beskyttelse. Moskva ber dem nå om å finne andre oversjøiske markeder for å utvikle, konkurrere med og erstatte deres avhengighet av tysk maskineri.

De fleste russiske industrikapitalistene kan best beskrives, ikke som sosiale entreprenører, men mer som renteinnkrevere og som kamerater med vesten. Deres bakgrunn er som oftest som gangstere eller krigsherrer som med våpen presset sin konkurrenter ut av den offentlige «gi bort»-virksomheten på 1990-tallet. Ettersom disse oligarkene har prøvet å oppnå sosial respektabilitet etter å ha sikret sine økonomiske imperier, betalt PR-agenter til å pynte på deres sosiale omdømme og økonomiske rådgivere til å rådgi seg vedrørende investeringer, har de aldri vist noen evne til å utvikle firmaene sine til konkurransedyktige virksomheter. Istedet har de forblitt fullstendig avhengig av kapital, teknologi og import fra vesten og subsidier fra Putin-administrasjonen.

De såkalte russiske «kapitalistiske» rentierene er i skarp kontrast til de dynamiske kinesiske offentlige og private entreprenørene - som låner teknologi fra USA, Japan, Taiwan og Tyskland og bruker denne tilpasset og forberet til å produsere avanserte og virkelige konkurrerbare produkter. Når USA/EU sanksjonene ble satt i verk viste det seg at russisk industri ikke var forberedt på å kunne erstatte dette gjennom lokal produksjon, og Putin måtte arrangere handel og importavtaler med China og andre.

Den største strategiske feilen i Putins økonomiske strategi var hans beslutning om å konsentrere seg om gass- og oljeproduksjon vestover, som sin «vekstmaskin». Dette resulterte i at Russland ble avhengig av høye priser for råvare-eksporten og vestmarkedene. Med dette i bakhodet, har USA og EU utnyttet Russlands sårbarhet for ethvert fall i markedsprisen for energi. Russland er blitt avhengig av vestlig oljeutvinningsteknologi, utstyr og felles prosjektering (joint venture).

Putins politikk har stolt på en forestilling om økonomisk integrasjon med vesten kombinert med bredere samarbeid og politiske forbindelser. Denne antagelsen viser seg å være feil hvis en tar i betraktning det som har skjedd: USAs og EUs samarbeid var taktisk, tilfeldig og asymmetrisk, naturligvis med ensidige russiske innrømmelser, særlig med hensyn til en vedvarende vilje til å ofre sine tradisjonelt allierte på Balkan, i Midtøsten og i Nordafrika og særlig i Kakasus. I det øyeblikk Russland begynte å hevde egne interesser, snudde vesten til fiendtlighet og konfrontasjon. Helt siden Russland gikk mot kupp-regimet i Kiev har vestens mål være å styrte Putins Russland. Den pågående vestlige offensiven mot Russland er ikke en forbigående fase: den er starten på en forlengnet, intensivt økonomisk og politisk konfrontasjon.

Selv om Russland er sårbart er landet ikke uten ressurser og evne til å stå imot, til å forsvare sin nasjonale suverenitet og få til økonomiske fremskritt.

Hva må gjøres?

Først av alt må Russland få bredde i økonomien; landet må industrialisere sine råmaterialer og investere tungt i å erstatte vestlig import gjennom lokal produksjon. Å flytte handelen mot Kina er et positivt skritt, det må ikke bli en kopiering av tidligere handelsmønster: olje og gass mot forbruksvarer.

For det andre må Russland renasjonalisere sine banker, utenrikshandelen og sin strategiske industri, få en slutt på den tvilsomme politiske og økonomiske lojaliteten og rentieradferden overfor den dysfunksjonelle kapitalistklassen. Putinadministrasjonen må skifte fra oligarker til teknokrater, fra rentenister til ingeniører, fra spekulanter som tjener i Russland og spekulerer i vesten til arbeiderdeltagelse. Med andre ord må landet utdype den nasjonale, offentlige og produktive karakteren i økonomien. Det holder ikke bare å kreve av oligarkene som blir i Russland at erklæringer om lojalitet til Putinadministrasjonen er tilstrekkelig til å gjøre dem til lovlige økonomiske agenter. De har i det store og hele ikke investert i Russland, men overført sine verdier til utlandet og stilt spørsmål om statsmaktens autoritet som følge av sanksjonene fra vesten.

Russland trenger en ny politisk og økonomisk revolusjon - hvor regjeringen erkjenner vesten som en hovedtrussel og hvor en må sette sin lit til den organiserte russiske arbeiderklassen og ikke til tvilsomme oligarker. Putin-administrasjonen har dratt Russland fra avgrunnen og har bygget opp verdighet og selvrespekt hos russere hjemme; landet har stått opp mot vestlig aggresjon i Ukraina. Herfra må Putin bevege seg frem mot det punkt hvor Jeltsins «kleptostat» og økonomi demonteres. Landet må gjenindustrialisering med utvidelse av hele produksjonsspekteret og utvikling av egen høyteknologi og økonomi. Og ikke minst trenger Russland å skape nye demokratiske former, altså mer folkelig demokrati for å sikre overgangen til en anti-imperialistisk og selvstendig stat. Putin støttes av et stort flertall i Russland, han har vitenskapelige og profesjonelle kadre; han har allierte i Kina og blant BRICS - statene (*Brasil, Russland, India, Kina, Sør-Afrika*) og han har viljen og evnen til å «gjøre de rette tingene». Om Putin lykkes i sin historiske oppgave, eller om han på grunn av frykt og ubesluttsomhet kapitulterer overfor truslene fra en farlig og råtnende vesten, det gjenstår å se.

Artikkelen er oversatt og bearbeidet av Knut Lindtner.